

Ohlédnutí***Pražské učitelky oslavily své jubileum***

Když jsem vstupoval do modlitebny v Londýnské 30 v Praze 2, byl jsem překvapen tím, že tento sympatický koncertní sál střední velikosti byl již zcela zaplněn. Neočekával jsem podle našich dřívějších setkání, že Pěvecké sdružení pražských učitelek má tolik svých příznivců. Koncerty se dnes v Praze většinou neplakátují, a tak asi neúčinnější propagace je adresnými pozvánkami (nebo snad už i na internetu?). Toho dne, 25. listopadu loňského roku, nastoupilo toto již devadesátileté těleso v plné své fyzické kráse ve slavnostním oblečení k jubilejnímu koncertu. Je zajímavé, že je znám i přesný den vzniku tohoto tělesa. Bylo totiž zřízeno výnosem Císařského královského místodržitelství v království Českém ze dne 17.12.1912. U kolébky tohoto tělesa stál František Spilka stejně jako tomu bylo o 4 roky předtím s Pěveckým sdružením pražských učitelů. Spilka doporučil učitelkám i prvního dirigenta Metoda Doležila, který těleso vedl až do roku 1923. Škoda, že se dosud nenašel historik typu Zdeňka Mahlera, který by zasvěceně uvedl a zhodnotil podíl všech zpěvákých spolků ve 2. polovině 19. století a na počátku 20. století v našich kulturních dějinách, v nichž PSPU hrálo jistě významnou roli.

Dnešní asi třicetipětičlenné PSPU je sborem, který prodělává generační proměnu, jak je podle mizejících známých tváří kolegů i patrné. Omlazení je zřejmé i v oblasti dramaturgie a bylo vidět i při pohledu na koncertní program. Už úvodní skladby koncertu to napověděly. *Chorální hymnus na úsvit a na vodu* G. Holsta a dva sbory Z. Kodályho zpívané v angličtině a češtině naznačily cestu, kterou se toto těleso ubírá. V provedení Holstových skladeb vedle sboru zazněla i harfa H. Vantu-chové v zajímavém a nezvyklém souzvuku. Další část koncertu byla retrospektivní. Byly uvedeny skladby dříve věnované Sdružení skladateli J. B. Foerstem (*Cestičky*), V. Kálíkem (*Pršelo, bylo tma*), B. Martinů (*Zavírání lesa*), F. Škvorem (*Úcta milému*) a skladbou M. Luthera (*Mocný Bože*), jež byla pro PSPU upravena nezapomenutelným sbormistrem Učitelék J. Vyskočilem. Závěr tohoto bloku tvořila *Sarabanda pro harfu* N. Rota.

Ve druhé části jubilejního koncertu zazněly skladby věnované PSPU, ale tentokrát současnými skladateli k letošnímu výročí. Nejstarším z těchto skladatelů je O. Mácha, který věnoval skladbu *Fortuna*, dále V. Petrov (*Devadesát letokruhů*), J. Teml (*Vivat Gaudeamus* – pro

ženský sbor a bicí nástroje), M. Dvořák (*Jubileum na bosso*) a nejmladší, na koncertu rovněž přítomná O. Ježková (*Korálek*). Přes jazzovou skladbu H. Manciniho *Dny vína a růží* dospěl pořad k závěru. Ten byl vytvořen skladbou gospelového typu nazvanou *Učitelky mají bál*, kterou pro své těleso složil a otextoval sám sbormistr I. Zelenka. Ten přizval ke spolupráci své kolegy hráče na piano, kontrabas a bicí nástroje (M. Dvořák, V. Fiala a Vl. Žižka).

Před dvěma roky oslavil se svým dirigentem sbor jeho šedesátiny. Letos může tento umělec rekapitulovat své desetileté působení v PSPU. Absolvoval Státní konzervatoř v Praze v oborech pozoun a bicí, studoval skladbu a byl hráčem předních orchestrů. Komponuje a aranžuje skladby z oboru populární, filmové a divadelní hudby i jazzu. Těžiště jeho skladatelské práce je ve vážné hudbě. Takovýto všestranný umělec je pokladem pro ženský sbor. Díky jeho zajímavému pojetí hudby se rozšířily řady členek o nové mladé tváře, sborový zpěv se stává přitažlivější pro posluchače i pro některé skladatele.

To vše bylo patrné na jubilejním koncertu, který se v mnohém vymykal tradicím. Neměl žádné úvodní oslavné projevy, neměl ani zástupy gratulantů. Měl však plný sál pozorných posluchačů, kteří s potěšením poslouchali nejen průvodní slovo Alfreda Strejčka, ale i dramaturgicky promyšlený a perfektně provedený zpěv ženského pěveckého sboru, který, ač devadesátiletý, je sborem mladým.

Moravští učitelé již století

Ten, kdo měl čas a chuť dne 11. ledna t.r. v koncertní siní kostela sv. Šimona a Judy v Praze pozdravit Smetanovými *Hesly* své „pěvecké bratry“ Moravské učitele, určitě nelitoval. Byl to sice „jen“ zahajovací koncert oslav jejich stoletého výročí, který však znovu přesvědčil o kvalitách a vyzrálosti sboru – až se vnucovala myšlenka: jakýpak asi bude jejich koncert závěrečný? Vždyť sami ze své zkušenosti víme, že ten zahajovací bývá z celého cyklu spíše ten nejslabší.

Jak na mne koncert zapůsobil? Pominu-li špičkovou interpretaci Janáčka, ve které je PSMU opravdu nepřekonatelné, pominu-li vyvážené a homofonní provedení Foerstrových sborů, o čemž budou zajisté mluvit povolanější, musím vyzvednout soustředěné a nádherné provedení polyfonie, tak jak se má zpívat: bylo radostí sledovat nástupy jednotlivých hlasů v perfektní harmonii (Palestrina, da Victoria), která se nemusí prokazovat

zvukovou silou, ale vědomím toho, že zpěvák i posluchač ví, o čem zpívá, až je pak v závěrečném dvojsboru *Haec dies* (J. Gallus) vděčný posluchač díky kultivovanému projevu pěveckých hlasů obklopen tóny připomínajícími velebný zvuk varhan. Dojem, na který se nezapomíná. Vím, že jsem nebyl sám, kdo si říkal: ještě jednou, kéž bych si mohl ještě jednou takto zazpívat! Přiznávám, že ještě více na mne zapůsobilo provedení úvodního sboru, Smetanovy *Modlitby*. Ano, opravdu je možné tuto skladbu provést tak, že posluchač cítí, že je to opravdová modlitba, že Smetanovi šly ze srdce nejen slova, ale i hudba, že se sní nejenom nemusí spěchat a zpívat forte, ale naopak předat posluchači něco ze sebe, svůj pocit, svůj způsob modlitby. Opravdu je to tak, že přednesem dává sbor divákovi možnost nahlédnout do svého nitra!

Když jsem si o přestávce koncertu o tom povídal se skladatelem Zdeňkem Šestákem, přidal mně k lepšímu ještě zážitek někdy z roku 1954, kdy působil v Armádním uměleckém sboru Víta Nejedlého. Sbor AUSu připravoval tehdy koncert ze skladeb Bedřicha Smetany. Koncert ve Smetanově síni měl dirigovat Jan Kühn, samozřejmě ve fraku, soubor v gala uniformách. Do souborného Smetanova díla patří ovšem i jeho sbor *Modlitba*. A to byl problém, který se před koncertem řešil div ne v nejvyšších stranických kruzích, protože se koncertu měl účastnit také ministr Zdeněk Nejedlý. Jednalo se, řešilo se, až se přišlo na geniální nápad, se kterým musel souhlasit i Jan Kühn: když Nejedlý přijde, nebude se *Modlitba* zpívat, kdyby nepřišel, pak se může zpívat. Kühn totiž prosazoval provedení tohoto díla. Tehdy ale musel Nejedlý nečekaně na večerní jednání na ÚV, nepřišel – a tak se Smetanova *Modlitba* přece jen zpívala...

A. Džbáněk

U Jana Palacha

Již tradičně v tento čas se v neděli odpoledne dne 19. ledna sešli u hrobu Jana Palacha na Olšanských hřbitovech desítky zpěváků i občanů, které k pietní vzpomínce pozvala obecně prospěšná společnost JANUA. V krátkém vystoupení zazpíval sbor Gymnázia J. Heyrovského B' harmonie (L. Sládek) a po projevu Dr. J. Čajové i členové Pražských mužských sborů za řízení D. Machovce. Zazpíván byl Foerstrův *Oráč* a potom Slovenská a Česká hymna. I tentokrát byla tato událost v krátkém sestřihu uvedena ve zpravodajství ČT.

Také zúčastnění zástupci Společnosti Jana Palacha ve Všetatech přivezli i druhé přepracované vydání svého sborníku nazvaného *Věrní zůstaneme*. Mne zaujala na 4. straně obalu fotografie památníku J. P. od Milana Knoblocha, který je umístěný na břehu Ženevského jezera ve Vevey ve Švýcarsku od roku 1997.

Jaká je vlastně americká hudba?

My, kteří jsme byli obdarováni drahými vstupenkami do Dvořákovy síně Rudolfiny na koncert orchestru jedné z nejprestižnějších amerických univerzit – Princeton university orchestra (PUO) z New Jersey, jsme měli možnost slyšet americkou hudbu v autentickém podání dne 29. ledna 2003. Musím se přiznat, že jsem tak strhující koncertní provedení hudby Samuela Barbera a Leonarda Bernsteina ještě nezažil. Studentský symfonický orchestr – si možná s despektem řekli mnozí odborníci při čtení zvacího letáku. Ve skutečnosti nastoupil na podium našeho nejvzácnějšího koncertního sálu velký symfonický orchestr čítající kolem 80 členů, který svým zvukem ahrou zastínil mnohé profesionální orchestry. Nechtěl jsem už po předvedení předehry S. Barbera ke komedii *Škola bláznů* věřit, že to jsou amatéři. Orchester vznikl již před 105 lety a členství v něm je dobrovolné a mimo rámec studia. Jen velmi málo z jeho členů se později po studiu věnuje hudbě profesionálně (z tohoto orchestru jen 4 hráči). Na seznamu profesí bývalých členů orchestru jsou právníci, lékaři, státní úředníci, architekti, ekonomo-vé, novináři a mnohá další povolání. Tváře mnohých studentů byly spíše podobné našim středoškolským studentům, ale technika hry, disciplinovanost, koncentrace a zaujetí pro hru byly naprosto profesionální.

Hudba předehry ke hře *Škola bláznů* opravdu sršela hudebním humorem; musím citovat z koncertního progra-mu výstižnou pravdivou větu: „Pevně utkané hudební kompozice zachycují s potutelným humorem ducha jiskřivé a prostopápné komedie.“ Jednotlivé skupiny nástrojů si odpovídají v krátkých úsměvných motivech až k výbuchům disharmonického „smíchu“.

Stejně starým skladatelem jako S. Barber byl Leonard Bernstein (1918–1990), jehož suita z baletu *Nezamílovaný* byla uvedena ještě před přestávkou. Pět částí svými názvy sice napovídalo, k jaké části baletu je hudba určena, ale to je u této absolutní hudby jen rámcové. Typické i pro tuto suitu je spojení prvků jazzové a bigbendové hudby s tradičními uměleckými formami. V dynamice a tempu jsou převládající náhlé změny. Rozhodující roli v Bernsteinově hudbě hrají dechové nástroje – zejména pikoly a žesťové nástroje, jejichž zvuk byl velmi často umocněn nástroji bicími. Více než nám příjemnější melodické a harmonické postupy jsou zde využívány postupy jen málo melodické, úryvkovité i disharmonické. Což nezůstala ani stopa Dvořákovské melodičnosti jeho symfonických skladeb v americké hudbě?

Dirigent Michael Pratt působí na katedře hudby již 25 let a pozvedl PUO na světovou úroveň. Sám se věnuje dirigování symfonickému i opernímu a vedle hudby z 18. století uvádí i skladby soudobé. Pohostinsky vystupuje s nejvýznamnějšími americkými orchestry a uvádí hudbu Mahlerovu, Stravinského, Beethovenovu a Wagnerovu. Je tedy i povoláním dirigentem velkého díla Dmitrije

Šostakoviče – jeho *10. symfonie*, která zazněla po přestávce. Toto hluboké dílo vzniklo až po Stalinově smrti v roce 1953 a hudebními prostředky uvádí zde výpověď o své zemi a celém světě. Z hudby této symfonie je cítit, že se lidstvo dostává do katastrofy materiální i mravní. V pasážích sólových nástrojů je možno vycítit nesmírnou bolest, utrpení a bídu, do níž se lidstvo dostalo díky Stalinovi. Toto, jak se jednou vyjádřil, vylíčil ve 2. větě této symfonie. Rytmičká, hlasitá, drsná a místy groteskní hudba se stává gejzírem neutuchajícího běsnění. Jakýmsi zvratem je třetí věta, kde sólové housle uvádějí nové téma. Závěrečnou větou symfonie vystupňoval zvuk velkého orchestru až do krajnosti. Je s podivem, že pouze zvony a zvonky nebyly využity v této vřavě, při níž posluchačům opravdu přechází mráz po zádech. Tím se skladatel vysmál předcházejícímu desetiletí represí.

Srovnáme-li hudbu americkou a hudbu Šostakovičovu, zjistíme, že mají mnoho společného. Z mého subjektivního pohledu je Šostakovičova hudba velice závažnou a drtící svou mohutností. Hudba Bernsteinova a Barberova je lehčí až grotesknější. Využívají však podobných instrumentálních prostředků. Co mi chybí v této hudbě? Vroucnost. Té v hudbě tohoto večera bylo méně.

Unie českých pěveckých sborů

Co je UČPS, jak se zkratkou tato organizace označuje? Tato otázka je pro členy PMS opravdu jen řečnickou otázkou. Naši členové jsou nejen napojeni na tuto organizaci, jsou řádnými členy, řádně platí příspěvky, ale jsou i těmi, kdo v této organizaci opravdu pracují. Před dvěma lety to byl Václav Kumpošt, předseda oblastního výboru Pražské oblasti 001 a předseda HV UČPS. Po jeho onemocnění se předsedou HV UČPS stal prof. Dr. Jiří Kolář a do HV UČPS byl kooptován F. Zumr. V HV pracuje i náš Míla Samek jako místopředseda a zároveň šéfredaktor časopisu Cantus. V redakci tohoto časopisu Unie pracují M. Auster, A. Gabor, A. Kříž, A. Stehlík, St. Sedláček a F. Zumr. Hospodaření v Unii od roku 2002 převzala paní L. Štěchová.

Fungující HV neměl v loňském roce fungující OV v pražské oblasti. V květnu 2002 byly sice svolány všechny sbory pražské oblasti, ale bylo přítomno tak málo zástupců, že schůze nebyla usnášeníschopná. Hrozící rozpad byl zastaven na lednové schůzi, kterou do nejmenších podrobností připravil Mgr. Roman Michálek. Ten byl právoplatně zvolen předsedou OV a po konzultacích si vybral i další členy výboru: F. Zumra jako hospodáře OV a mj. i zástupce pro sbory dospělých, kterým se stal A. Gabor. Všem přítomným nový předseda nastínil svou představu o činnosti pražských sborů. Představu velmi konkrétní a promyšlenou, namnoze už předem konzultovanou. Pro činnost tak bohatou budou třeba i finanční prostředky. Proto požádal předseda sbory o zvýšení příspěvků. Zdůvodněný

návrh byl na této ustavující schůzi přijat naprostou většinou hlasů. V roce 2003 budou sbory, které jsou členy UČPS v pražské oblasti, platit příspěvky ve výši 120 Kč ročně za výdělečně činného člena a 60 Kč za studenta a důchodce. Příspěvky je třeba zaplatit do konce března.

Jsme rádi, že se tak stal i náš projekt festivalu 3. ročníku Foerstrových Osenic projektem UČPS. Na této schůzi byla též přijata žádost OV středočeské oblasti o připojení k pražské oblasti. Žádost byla přijata a bude předána HV UČPS.

Na schůzi HV UČPS, která se konala následující den 1. února, navrhl předseda R. Michálek, aby byly Pražské mužské sbory jmenovány za rok 2002 za jejich bohatou kulturní činnost i činnost organizační nejlepším sborem pražské oblasti UČPS. Podrobná zpráva o zasedání bude zveřejněna v příštím čísle Zpravodaje.

Perestrojka v PMS

Vážné osobní problémy našeho sbormistra Stanislava Pešíčky jen stimulovaly nutnost řešení palčivých problémů našich sborů. S dirigentem Michaellem Keprtem jsme se s naším bývalým kolegou Stanislavem setkali na rautu ve Vlachově Březí na MSFHR v říjnu roku 2000. Stanislav tehdy vedl již jen PS Slavík, ale v Pacově. On sám byl zástupcem ředitele SEŠ a bydlel v Táboře. Na žádost M. Keprta, zda by ho mohl zastoupit v Praze v našich sborech, reagoval souhlasem. Hned v následujících týdnech začal dojíždět z Tábora na zkoušky, koncerty a vystoupení PMS do Prahy. Teprve v zimě jsme si uvědomovali, co to je za oběť, když nejprve autem, potom autobusem dojížděl. V této situaci mu byla nápomocna jeho sestra, žijící v Praze, u níž mohl alespoň přespávat. S radostí jsme vždy přistupovali k plánování našich koncertů, vystoupení, více a více jsme se sžívali a kladli si vyšší cíle. Při provedení novinek na koncertech pro Přítomnost jsme si zejména na zvukových záznamech začínali uvědomovat, že už pro nás existují hranice našich možností, dané též tím, že po léta jsme nemohli přivítat čekatele na členství v PSPU ani v PSSS a PST. Věkový průměr už hodně překročil hranici důchodového věku u mužů. Náš sbormistr nás rovněž vždy při zahajování nové sezóny upozorňoval, že je třeba hledat mladšího sbormistra, který by mohl některé skladby po hlasech korepetovat a tím by se práce stala efektivnější. Nikdo z našich funkcionářů nechtěl začít. Když se koncem roku nemocí jeho sestry situace našeho sbormistra zkomplikovala a hrozilo, že soustavná práce bude muset být přerušena, konečně se po diskusi na lednových zkouškách přistoupilo k jedinému možnému řešení: poohlédnout se po mladém sbormistrovi, který by byl z Prahy a chtěl pracovat s naším tělesem. Kupodivu se tací sbormistři našli a přijali naše pozvání ke konkurzu. Ten se konal za účasti sbormistra Pešíčky ve dvou našich zkouškách na rozhraní ledna a

února. Hledali jsme sbor-mistra kvalifikovaného (praxí či vzděláním), který dokáže svou autoritou vést mužské těleso. Dokáže sám vést nácvik (znalost hry na klavír), je zručný ve čtení partitury, postihne chyby v intonaci a rytmu, dokáže motivy ve skladbách zpěvem předvést, zná lidský hlas a jeho nuance a možnosti. Dokáže komunikovat nejen s mladými, ale i se staršími zpěváky. Dokáže sdělit sboru svou představu o skladbě nejen slovy, ale i gesty. Dokáže pracovat intenzivně a ekonomicky, dokáže zajistit disciplínu a zjednat si respekt. Je schopný organizátor. Dokáže zpěváky pro tuto činnost získávat a ne odrazovat. Není konfliktním typem, dokáže na problémy nazírat s optimismem.

Mezi třemi adepty jsme našli jednoho, o němž jsme se rozhodli po krátkém představení při práci se sborem, po rozhovoru o představách práce s mužským sborem a v neposlední řadě i po referencích, které jsme si vyžádali u prof. Koláře z PF UK. Tím je **žena** – Mgr. Tereza Bystřická (30), absolventka PF UK v oboru sbormistrovství a zpěv. Domníváme se, že splňuje a i v budoucnu splní uvedená kritéria a naše naděje. Věříme, že bude jako sbormistryně dobře spolupracovat s kolegou Pešičkou, získávat zkušenosti i od něho. A v neposlední řadě nám pomůže v další etapě naší „perestrojky“.

Co je cílem této další etapy? Získávat mladé zpěváky do našich sborů, kde převažují zpěváci, kteří již překročili zenit své výkonnosti a věkem jsou vzdáleni o 30, 40 i více let od těch zpěváků, které bychom rádi viděli mezi sebou, se jeví jako nemožné. Mladí 18-35letí se neradi zařazují do těchto starších kategorií. Raději dominují nad těmi nejmladšími. Mladých zpěváků nikdy nebude tolik, aby mezi námi staršími byli majoritou. Někdy se vyskytne i snaha starších nadřazovat se nad mladými, dělat ze sebe moudré až přemoudré. Dávat mladým až příliš najevo, že mají své chyby, že nezpívají tak, jako my starší. To vše mne vedlo k závěru, že jediným řešením pro budoucnost našich sborů je již jen konstitování nového sboru mladých zpěváků, kteří vzájemně budou vrstevníky od těch nejmladších mužů až po pětadvacetileté. Pravděpodobně to bude komorní sbor neško-lených, nezkušených zpěváků, u nichž je možné předpokládat jen zdravý hlas, všeobecnou muzikálnost a snahu a chuť na sobě pracovat. Sbor zpěváků, kteří smysl svého zpěvu nebudou vidět v naplnění osobních ambicí, ale ve zvuku celého sboru, k němuž hlas jednotlivce bude přispívat. Zpěváka, který se ve zpěvu i v ostatní činnosti s tím související bude podřizovat vůli a radám sbormistra. Bude docházet na zkoušky sboru soustavně a včas.

Pro vedení tohoto sboru byl vybrán a získán ing. Libor Sládek, který v devadesátých letech byl ještě za éry prof. Šídla aktivním členem PSPU, poznal tady práci a činnost mužského sboru. Jako středoškolský profesor vyučuje na gymnáziu též hudební výchovu a vede

gymnaziální sbory. Tím současným je sbor Gymnázia Jaroslava Heyrovského v Praze 13 – Nových Butovicích B^b harmonie. Největším projektem Libora Sládka je rockové oratorium *Oversimily Liberty*, které jsme měli možnost slyšet na zámku Kratochvíle při MSFHR. Oratorium bylo nazpíváno a nahráno na CD. Jeho popularita mezi studenty vedla k získání titulu v časopise MS Zlatý Ámos. Při zaměstnání studuje obor chrámové hudby na UK (bakalářské studium). Myslím, že bychom těžko hledali vhodnějšího sbormistra pro tento náročný projekt mladého mužského sboru.

Po konzultacích se členy výborů PMS a kolegou Liborem Sládkem jsme se dohodli, že se svoláním zájemců o tuto činnost začneme již v pondělí 17. března v 19 hodin ve zkušebně ve Slezské. Pozvání zájemců dopisem provedou adresně všichni současní členové PMS a budou i nadále garanty pozvaných a zároveň jejich patrony.

Dopis pro mladé zpěváky

Mladí přátelé,

Naše sbory, nyní nazývané Pražské mužské sbory, budou zanedlouho vzpomínat 95 let svého vzniku. Blížící se sté výročí nás nutí k zamyšlení nad tím, kdo z nás zbude ještě k těmto oslavám.

Rozhodli jsme se proto iniciovat založení sboru mladých mužů, který by se mohl stát jedinečným v Praze a s nímž bychom jako s komorním sborem mohli spolupracovat, který by bezpochyby přejímal i náš repertoár, naše zkušenosti z organizování sboru, naše styky doma i v zahraničí, náš archiv a jemuž bychom byli všemožně nápomocni i po metodické stránce.

Chceme, aby to byl skutečně sbor mladých mužů do 35 let bez profesního omezení, kteří by ve zpěvu nacházeli relaxaci a seberealizaci, prostě mužů, kteří by si rádi společně zazpívali.

Vedení tohoto sboru je ochoten se ujmout ing. Libor Sládek, dnes již známý mladý sbormistr a dirigent a též náš aktivní člen působící v našich řadách v devadesátých letech. Ten též svolává všechny mladé muže se zdravým hlasem a hlavně s chutí ke spolupráci na

INFORMATIVNÍ SETKÁNÍ,

kteří se uskuteční v pondělí 17. března v 19 hodin ve zkušebně v 1. patře budovy ZŠ v Praze 2 – Vinohrady, Slezská 21 (též ZUŠ Ilji Hurníka).

Těšíme se s Vámi na setkání!

Za Pražské mužské sbory
František Zumr, předseda PSPU

Jakékoliv informace Vám rád zodpoví na tel. 261 262 517. Podobný dopis je adresován mladým členům PSPU, kteří již ve Sdružení zpívali, možná i absolvovali se Sdružením nějaký zahraniční zájezd, ale z pracovních důvodů nemohli pokračovat. Znají Libora Sládka jako svého kolegu a mohli by tvořit jádro nově konstituovaného sboru.

I tímto Zpravodajem se obracíme na naše příznivce a přátele, aby informovali potencionální zájemce a uvedli ve známost náš projekt. Máte-li nás rádi, pomozte!

Napsali nám

PSSU, Dr. Goll: odvolání jubilejního koncertu k 70. výročí PSSU Most plánovaný na 28. 4. 2003; Dr. J. Modrochová: vedle novoročních přání též změnu adresy Artamy (Blanická 4, 120 21 Praha 2, tel. 221 507 961); Prof. Žilka: poděkování za zaslání Zpravodaje a přání úspěchů

Galerie jubilantů

Vladimír Hanzlík (nar. 4.11.1927)

Oslavili jsme s Vládou jeho pětasedmdesátku těsně před uzávěrkou minulého čísla Zpravodaje. Slíbili jsme si, že rozhovor uděláme během vánočních prázdnin. Ale...

Vláda s námi absolvoval ještě všechny koncerty a vystoupení v předvánoční době. Před Štědrým dnem jsem se však dozvěděl, že leží po nehodě na ulici již doma, ale není naděje na možné setkání. A tak mi nezbylo nic jiného, než s ním rozmlouvat telefonicky.

O dětství

Narodil se v kantorské rodině ve Staších. Stachy leží mezi Kašperskými Horami a Vimperkem právě na hranici CHKO Šumava v šumavském podhůří. Rodiče, oba učitelé, učili ve Volarech, zde se též seznámili. Znali důvěrně tento kraj už od svého dětství. Otec Vladimír pocházel z Českých Budějovic a matka ze Stachů. Je tedy Vláda čistokrevný Šumavan, milující tento kraj stále. To jsme předloni vycítili z jeho zasvěceného popisu krajiny, kterou jsme měli možnost shlédnout s rozhledny na Libíně (1098 m) u Prachatic, nebo z jeho popisu cesty autobusem z Vimperku do Vlachova Březí v loňském roce.

O mládí

To již prožíval v Praze na Amerlingově učitelském ústavu v Panské ulici. Odtud vycházeli všestranně vzdělaní mladí učitelé na české školy a zde získal Vladimír i nezbytnou přípravu pro své povolání, tedy i přípravu hudební. Je zajímavé, že jeho sousedem v lavici byl nyní renomovaný skladatel Zdeněk Lukáš. Ten se při setkání s Vládou nechal slyšet, že Vladimíra měl ze všech spolužáků nejraději.

O prvním učitelském místě

Byl poslán jako učitel na Dívčí měšťanskou školu do Benátek nad Jizerou. Na této škole, která byla umístěna v zámku, však nezůstal. Putoval po školách v celém okrese. Kdysi mi vyprávěl i o svém působení v Benátecké Vrutici v blízkosti Milovic a Lysé nad Labem, což je zase mé rodiště, a v dalších místech.

O vojenském životě

Na vojnu byl povolán v tom nejhorším období, v roce 1949 na poddůstojnickou školu do Vimperka. Když jako absolvent PŠ v hodnosti četaře veřejně odmítl stát se důstojníkem z povolání s tím, že je antimilitarista a vojenské povolání že se neslučuje s jeho humanistickým přesvědčením, stal se z něho okamžitě třídní nepřítel a bez soudu byl odsouzen jen ke službě v PTP (vysvětlení pro mladší: v tak zvaném pracovním technickém praporu). Když byl již zcela obsazen transport podobných, stejně smýšlejících, určený do dolů, byl odeslán na Slovensko. V Rožňavě, kam byl rázem převelen, byl „převychováván“ ve službě ve stráži u koní. Ale i zde se našli slušní lidé a vznikla vojenská kapela, v níž se Vláda svým hudebním vzděláním již záhy uplatnil. A tak opravdová přátelství muzikantů pomáhala přežít i tuto převýchovu.

O setkání s Jiřím Várou – učitelem

Po návratu z vojny Vladimír konečně zakotvil v Praze. Nejprve ve Vysočanech na základní škole Jožky Jabůrkové. A zde se prvně setkal s novým kolegou, který se na škole objevil. Říká o něm: „Vypadalo to tak, jako by zavál osvěžující vítr. Jiří měl stále dobrou náladu, usmíval se, vyprávěl vtipy – prostě atmosféra na škole se změnila k nepoznání“. Takový byl Jiří Vála.

O svém vstupu do PSPU

„Velmi brzy jsme se s Jiřím spřátelili“, říká Vladimír. „Jiřímu jsem moc vděčen za to, že mne vyzval, abych vstoupil do PSPU. Říkal jsem mu, že na to nemám, ale sám si mě přezkoušel a jednoho dne jsem s ním šel na zkoušku na Letnou do školy ve Sládkově ulici, kde se tehdy zkoušky konaly. Hrozně jsem se bál, ale vše dobře dopadlo. Zkoušku jsem u p. prof. Venhody, který tehdy stál v čele tohoto slavného tělesa, udělal. Bylo to v roce 1958, tedy právě před 45 lety.“

O své činnosti v PSPU

Mluví velice skromně. „Hned v roce 1960 jsem jel na první zájezd v poválečné éře – do Polska. A pak už následovaly další – Bulharsko, NDR, ale i Holandsko a NSR, Anglie, Švýcarsko, SSSR a Estonsko, Skandinávie, Jugoslávie...." Tento zběžný výčet nebude zřejmě úplný. Vláda je asi jediným našim členem, který se zúčastnil úplně všech zájezdů PSPU a asi i všech koncertů. Nebyl jen pouhým zpěvákem ve II. tenoru, ale spolu s Ádou Novákem

vykonával funkci poradatele. Tento velmi důležitý post jsme oceňovali zejména na zájezdech, kdy se o nás staral od budičku až po uložení ke spánku. Vždy s úsměvem a elegancí sobě vlastní.

O zájezdech má velmi pečlivě vedenou dokumentaci. Je totiž výtečným fotografem. Jeho fotografie z cest i soukromých by si zasloužily větší publicitu.

Čestným členem PSPU

Těžko hledat pro Vladimírovu dlouholetou činnost v PSPU ocenění. Čestné členství, které mu bylo uděleno, nelze stupňovat. Zbývá nám než přát dobrému příteli do dalších čínských let dobré zdraví.

CO PŘIPRAVUJEME

- ❖ oratorium *Stabat Mater* Antonína Dvořáka
- ❖ účast na 3. ročníku festivalu Foerstrovy Osenice v sobotu dne 7. června v Osenicích, Dětenicích a Dolním Bousově.

Nabízíme svým čtenářům informace které připravil náš čestný člen František Zima.

Autorem textu sekvence *Stabat Mater* je italský mnich Jacopone da Todi, který žil ve druhé polovině 13. století a zemřel roku 1306. Narodil se ve středoitalském městečku Todi a byl to zřejmě mystik, jak to dokládá citově neobyčejně vzrušený a exaltovaný text sekvence, která patří mezi pět církevně schválených sekvencí (vedle *Stabat Mater* jsou to ještě sekvence *Dies irae – Dies illa*, *Laudia spiritus Sion salvatorem*, *Veni Sancte Spiritus* a *Victimae paschali laudes*). Všechny tyto texty lákaly významné skladatele k tomu, aby je zhudebnili. A právě *Stabat Mater* bylo pravděpodobně zhudebněno nejvícekrát. Připomeňme si Palestrinu, Astorgu, Pergolesigo, Haydna, Rossiniho, Lachnera, Kiela, Verdiho, J. B. Foerstra a jiné.

Antonín Dvořák napsal první náčrt své *Stabat Mater* v první polovině roku 1876 po smrti svého druhorozeného synka. Pak práci na nějaký čas odložil, ale po dalších ranách osudu, kdy mu tragicky zahynul prvorozený synek a za několik dní nato i malá dcerka, se k myšlence vrátil a na podzim roku 1877 partituru dokončil. Připsal ji Jednotě hudebních umělců v Praze.

Stabat Mater bylo poprvé provedeno 23. prosince 1880 Jednotou hudebních umělců. Koncert řídil Adolf Čech, kapelník české opery, sólisty byli sl. Ehrenbergů, Betty Fibichová, Antonín Vávra a Karel Čech. Mimo Prahu došlo k prvnímu provedení r. 1882 v Mladé Boleslavi, téhož roku v Budapešti, o rok později v Londýně. 13. března 1884 řídil *Stabat mater* Dvořák osobně v Londýně, kde měl k dispozici 150-členný orchestr a 900-členný sbor. Dnes je *Stabat mater* neoddelitelnou součástí repertoáru všech předních světo-vých hudebních těles.

Naše Sdružení uvedlo toto oratorium v roce 1995 v katedrále sv. Víta na Pražském hradě. Koncert byl tehdy pořádán PPS Smetana pod záštitou Nadace Olgy Havlové.

Nyní je koncert připravován na sobotu 29. března v 18 hodin v kostele ve Slaném Kladenským symfonickým orchestrem. Spoluúčinkují Pražské mužské sbory, Pěvecké sdružení pražských učitelek a sólisté. Titíž umělci budou oratorium reprízovat v kostele sv. Tomáše na Malé Straně v neděli 30. března v 15 hodin. Pořadatelem koncertu je Pěvecké sdružení pražských učitelů.

Kalendárium podle Jiřího Němejce

Narozeniny: březen: 5.3. F. Koudelka (61), 2.4. O. Lipš (63), 18.3. Vl. Vinkler (73), 25.3. J. Makovec (72), J. Jedlička (76), 31. 3. Zd. Hynek (57); duben: 1.4. T. Šobr (42), 2.4. Fr. Borkovec (76), 6.4. Zd. Slavík (83), 13.4. A. Gabor (63), 17. 4. O. Duzbaba (65), 22. 4. A. Šotola (55).

Jmeniny: březen: 1.3. Bedřich Hladík, 5.3. Miroslav Austera, Víšek, Ryba, 17.3. Vlastimil Žižka, 19.3. Josefové – Jedlička, Klička, Stibůrek, Vích, Jand'ourek, Miklas, Kocourek; duben: 2.4. František Borkovec, František Koudelka, 9.4. Dušan Machovec, 24.4. Jaroslav Unger, Vlastislav Lutrýn.

Přejeme všem pevné zdraví!

7.3. vzpomeneme nedožítých 79. narozenin našeho bratra předsedy PPS Smetana ing. Jiřího Neumanna.

Děkujeme

Za sponzorský dar našemu čestnému předsedovi ing. J. Kocourkovi, dále čestným členům O. Mičunkovi, J. Jand'ourkovi, F.Koudelkovi, B. Čandovi, dr. B. Pickové a dr. D. Pavlíčkové.

Předplatné na rok 2003

Je stále možno zaslat na číslo účtu 575 765 063/0300 nebo i poštou na naši adresu!

Uzávěrka tohoto čísla: 10. 2. 2003. Na vydání spolupracovali: Fr. Zumr (neoznačené příspěvky), J. Němejc, A. Džbánek, Vl. Hanzlík, Al. Stehlík a D.Machovec. Grafická práce St. Sedláček a P. Štěpnička.
Vydává PSPU, Jihlavská 609, 140 00 Praha 4 – Michle, tel. 261 262 517, IČO 16188161.